
Udviklingsplan

2017

Revideres af bestyrelse og personale
ultimo 2018

**BØRNEHUSET
SKOVGÅRDEN**

INDHOLDSFORTEGNELSE

Om Børnehuset Skovgården.....	3
Historien.....	3
Nogle af forskellene på private og kommunale institutioner	3
Ind- og udmeldelse	3
Forældrebetaling.....	3
Kontaktoplysninger.....	3
Åbningstid og lukkedage	4
Bestyrelse og personale.....	4
Normering.....	4
Børnehuset Skovgårdens pædagogik.....	5
Fundamentet.....	5
De fysiske rammer	5
Nærområdets muligheder	5
Hverdagens rytme.....	6
Måltider	7
Traditioner.....	7
Børnenes fødselsdage.....	7
Opstart og afslutning i Børnehuset Skovgården.....	8
Før barnet starter.....	8
Barnets første tid.....	8
Når skoletiden nærmer sig.....	8
Sygdom, forsikring, billeder og transport.....	8
Samarbejdet med forældrene	9
Forventninger til forældrene.....	9
Orden på garderoben.....	9
Engagement.....	10
Vores pædagogiske læreplaner	11
Sprog.....	12
Sociale kompetencer	14
Alsidig personlige udvikling	16
Naturen og naturfænomener.....	18
Kulturelle udtryksformer og værdier	20
Krop og bevægelse.....	22

OM BØRNEHUSET SKOVGÅRDEN

HISTORIEN

Institutionen blev oprettet som selvejende børnehave i 1966 af Dansk Røde Kors, som ønskede at hjælpe kvinderne i Holstebro ud på arbejdsmarkedet. Børnehaven Røde Kors blev i 2013 overtaget af Holstebro Kommune, som lukkede børnehaven som kommunal institution i 2015.

På dette tidspunkt tog forældregruppen initiativ til oprettelsen af den private institution Børnehuset Skovgården for at bevare et godt pasningstilbud til børn i trygge rammer i den sydlige del af Holstebro.

NOGLE AF FORSKELLENE PÅ PRIVATE OG KOMMUNALE INSTITUTIONER

Som privat daginstitution har vi vores egen venteliste. Vi er ikke en del af kommunens pladsanvisning.

Børnehusets bestyrelse fastsætter forældrebetalingens størrelse.

Bestyrelsen er arbejdsgiver for personalet i en privat institution. I de kommunale institutioner er det kommunen der er arbejdsgiver.

Som privat institution kan vi maksimalt have det antal børn vi som vi har plads til.

Vi kan søge om støtte til børn med særlige behov, på lige fod med de kommunale daginstitutioner.

IND- OG UDMELDELSE

Tilmeldingsblanket kan findes på vores hjemmeside eller rekvireres via mail, personlig eller telefonisk henvendelse til Børnehuset Skovgården. Blanketten afleveres i udfyldt stand. Herefter modtager forældrene en bekræftelse på mail, at barnet er optaget på ventelisten. Børn optages i institutionen efter anciennitet på ventelisten.

Søskende til nuværende eller tidligere børn i Børnehuset Skovgården har fortrinsret til børnehusets pladser, hvis barnet er skrevet op på ventelisten senest 3 måneder før behovsdato.

Udmeldelse af et barn skal foregå skriftligt og varsles 2 måneder før den 1. i den måned, som barnet ophører ved udgangen af.

FORÆLDREBETALING

I Børnehuset Skovgården er den månedlige betaling for en børnehaveplads den samme som i de kommunale institutioner. Faktura sendes over betalingservice.

Børnehuset Skovgården tilbyder søskenderabat svarende til den kommunale takst. Rabatten kommer automatisk fra kommunen og er fratrukket på fakturaen.

KONTAKTOPLYSNINGER

bornehusetskovgaarden@gmail.com

www.børnehusetskovgården.dk

Bestyrelsesformand: Jette Præstholt, 21232188

ÅBNINGSTID OG LUKKEDAGE

Mandag til torsdag kl. 6.30-17
Fredag kl. 6.30-16

Der vil kunne komme en seddel til f.eks. sommerferien, efterårsferie, vinterferie og påskeferie hver år for at finde ud af pasningsbehovet i de enkelt uge. For at se om der evt. skal laves fælles pasning med Mo2rikken og Børnehaven Klodshans eller man skal benytte sig af pasnings tilbud fra kommunen.

BESTYRELSE OG PERSONALE

Bestyrelsen i Børnehuset Skovgården består af maksimalt 7 medlemmer samt 2 suppleanter. De 5 af bestyrelsens medlemmer vælges blandt forældregruppen. Den valgte bestyrelse kan udpege op til 2 udefrakommende personer med særlig interesse for institutionen som bestyrelsesmedlemmer.

Vi forventer at ansætte 1 leder, 1 stedfortræder, 1 pædagog og 1 medhjælper.

Pr. dags dato er der ansat 1 leder, 1 pædagog, 1 pædagogisk assistent og 1 medhjælper.

NORMERING

Børnehuset Skovgården er en privat institution for børn i alderen 2-6 år. Institutionen er normeret til (30 børnehavebørn og 6 toårige), og vi tilbyder kun heldagspladser.

BØRNEHUSET SKOVGÅRDENS PÆDAGOGIK

FUNDAMENTET

Børnehuset Skovgården er en mindre, privat daginstitution, som sætter børnenes behov først. Vi tror på, at nærhed og tryghed skaber de bedste rammer for børnenes udvikling.

I Børnehuset skovgården arbejder vi bevidst med at skabe stærke fællesskaber, både blandt børn, forældre og personale. Social inklusion er dermed den ene af de grundpiller som institutionens pædagogik er bygget på:

Man er socialt inkluderet *"når der i et konkret fællesskab regnes med én i den betydning, at ens bidrag værdsættes i det, man er sammen om."*¹

Legen er den anden af institutionens grundpiller. Vi ved, at børnene udvikler vigtige kompetencer gennem leg. I Børnehuset Skovgården understøtter vi på forskellig vis børnenes leg ude såvel som inde, fordi børnene herigennem

- udvikler færdigheder for krop og hjerne
- får spænding og udfordring
- får positive sanseoplevelser
- skaber mening og sammenhæng

I Børnehuset Skovgården sikrer vi, at det enkelte barn bliver set og hørt, og at alle børn bliver inkluderet i meningsfulde fællesskaber uanset baggrund og forudsætninger.

DE FYSISKE RAMMER

Børnehuset Skovgården er funktionsopdelt, så hvert rum har sin helt egen funktion.

Vi har et rum til fysisk aktivitet og leg, et værkstedsrum til kreative udfoldelser, et rum med meget gulvplads til leg med legetøj, et mindre rum til leg med dukker og legekøkken og et køkkenalrum til brætspil og tegneaktiviteter.

Rummet til fysisk aktivitet bruges til soverum for de mindste børn efter frokost.

Vi bestræber os på at placere legetøj og materialer, så de er overskuelige og lettilgængelige for børnene. I børnehaven har vi desuden to garderober og to toiletrum med to toiletter i hvert rum.

Udenfor har vi en legeplads, der giver mulighed for leg og grovmotoriske udfoldelser. Legepladsen i Børnehuset Skovgården har gynger, en klatreborg, en rutsjebane, en stor sandkasse med legehuse, en bålplads med bord og bænke, et stort fliseareal, et stort udvalg af cykler, biler og vogne og en lille skov med stier og mulighed for at lave huler.

NÆROMRÅDETS MULIGHEDER

Børnehuset Skovgården ligger i den sydlige del af Holstebro i rolige omgivelser og tæt på alt, hvad

---

¹ Larsen, M. B. (2009). Når læring i børnehaven inkluderer og ekskluderer. I: C. Pedersen (red.), *Inklusionens pædagogik - fællesskab og mangfoldighed i daginstitutionen* (s. 79-104). København: Hans Reitzels forlag. Side 79.

vi kan ønske os; skov, eng, boldbaner og midtbyens mange faciliteter, blandet andet bibliotek, anlæg og teater.

Der er gode parkeringsforhold ved børnehuset, og der er let adgang fra Herningvej.

HVERDAGENS RYTME

I Børnehuset Skovgården har vi gode og trygge vaner i en varieret hverdag.

Når barnet møder om morgenen, er der altid en voksen der kan tage imod. Vi siger godmorgen og i alrummet ved køkkenet har vi en "vinkestol" ud mod vinduet, hvor børnene kan vinke farvel til deres forældre.

Vi har i børnehuset valgt at bruge alle vores funktions rum konstruktivt. Det vil vi gøre ved at der to gange om ugen vil foregå aktiviteter i rummene. Det kan være køkkenet hvor vi bager. Her kommer børnene i mindre grupper på skift op at bage. Eller det kan være en maddag, hvor de ligeledes kommer ud i mindre grupper og laver mad.

Det kan være en musik/bevægelses dag i tumlerummet eller ude hvor den voksne laver aktiviteter hvor børnene på skift er inde i mindre grupper.

Eller en dag i værkstedet hvor der males, arbejdes med ler, eller arbejde i træ.

Der vil også være legeplads dage hvor den voksne er ansvarlig for aktiviteter på legepladsen.

Hvis ikke der faste aktiviteter er alle husets rum åbne, så børnene har gode muligheder for at søge de lege og aktiviteter, de har lyst til at være en del af. Vi er så vidt muligt ude én eller flere gange i løbet af dagen. Personalet igangsætter og er en del af aktiviteterne i de forskellige rum og på legepladsen. Med funktionsopdelingen får børnene et naturligt tilhørsforhold til hele børnehuset og et tæt forhold til alle i personalegruppen.

Hver fredag samles vi alle til fredagssamling, hvor vi blandt andet synger og læser højt. Det skaber samhørighed og børnene oplever at de alle er en del af fællesskabet.

Frokosten spiser børnene altid i deres grupper, sammen med den voksne der er tilknyttet.

Efter frokosten leger de ældste børn udenfor, mens de yngre børn sover til middag. Vi har senge, som børnene kan benytte og dyner, som børnene kan låne.

Sidst på eftermiddagen hjælper vi hinanden med at rydde op både ude og inde.

Når barnet bliver hentet, snakker vi lidt om dagen der er gået, og siger på gensyn. Eftersom Børnehuset Skovgården er en mindre institution, kender personalet, børnene og forældrene hinanden, så personalet vil uanset gruppe altid vide, hvad barnet har lavet i løbet af dagen.

Personalet laver en aktivitetsplan for en måned ad gangen. Forældre og andre interesserede kan finde den aktuelle plan på vores hjemmeside.

Dagsrytmen

- Børnehaven åbner kl. 6.30. (dog før efter behov)
- Indtil kl. 8.00 er der tilbud om morgenmad (havregryn, Kornfleakes, knækbrød, mælk)
- Mellem 9.00 og 11.00 er der aktivitetstid. Nogle dage er gruppedage, hvor en gruppe går ud af huset. Andre dage er der bevægelse på programmet.
-
- Kl. 11.00 spiser vi dejlig madpakker, med vand og mælk,
- Børnene hjælper på skift med at lave rullebord og dække bord
-
- Fra ca kl. 12.00 til 14.00 er alle børn som udgangspunkt på legepladsen, vores dejlige uderum. Hvis nogle børn har behov for middagssøvn er der mulighed for det, dette aftales individuelt.
-
- Kl. 14.00 spiser børnene frugt og boller, som de på skift har med i børnehaven, og som de skære og gør klar sammen med en voksen.
-
- Børnehaven lukker kl. 17.00 (fredag 16.00), men har mulighed for udvidet åbningstid for de forældre, der har behov pga. arbejde. Dette aftales nærmere med personalet.

Måltider

Børn, der kommer tidligt om morgenen, har mulighed for at spise morgenmad. Børnehuset har cornflakes, havregryn og knækbrød. Der kan spises morgenmad til ca. 8.00.

Børnene må spise af madpakken i løbet af dagen, når de er sultne. Vi spiser dog samlet i grupperne omkring kl. 11.00. Efter frokost, vasker de hænder og ansigt samt går på toilet.

Vi serverer mælk til frokost, og resten af dagen kan børnene frit tage vand både ude og inde.

Hver dag tager børnene på skift brød og frugt med til de øvrige børn i børnehuset. Det barn som har brød og frugt med, gør maden klar sammen med en voksen og sætter maden frem til de andre børn. Vi får eftermiddagsmad ca. kl. 14.00 og spiser ude eller inde efter vejret. På aktivitetsplanen kan man se hvem der skal have eftermiddagsmaden med.

TRADITIONER

I april tager alle børn på koloni med én overnatning.

Op til sommerferien laver vi en cirkusforestilling, som hele familien er velkommen til at se. Vi afslutter med fællesspisning.

Lige før efterårsferien (uge 42) har vi Bedsteforældredag, hvor børnene hygger med og laver underholdning for Bedsterne.

I slutningen af november laver vi et julearrangement som forældre og søskende inviteres til.

Hver måned holder vi åbent hus en eftermiddag, hvor hele familien er velkommen.

BØRNENES FØDSELSDAGE

Flaget på legepladsen bliver hejst om morgenen, når der er fødselsdage i Børnehuset.

Vi holder gerne barnets fødselsdag i Børnehuset Skovgården, hvor forældre er velkomne til at komme forbi med eller sende kage eller andet med til barnets fødselsdag. Vi synger for barnet og fejrer

fødselsdagen sammen, når børnene har spist frokost.

Vi kommer også gerne hjem til barnet med barnets gruppe for at fejre fødselsdagen. Vi går gerne fra Børnehuset Skovgården, så vi kan være hjemme hos fødselsdagsbarnet ca. kl. 9.30, så vi kan nå at lege, inden vi skal have frokost. Vi går igen efter frokosten, så vi kan være tilbage i Børnehuset Skovgården omkring 12.30 eller efter aftale. Vi henstiller til det ikke er på en fredag, da vi på denne dag er færrest personer på arbejde.

❖ OPSTART OG AFSLUTNING I BØRNEHUSET SKOVGÅRDEN

FØR BARNET STARTER

Inden barnet starter i Børnehuset, forventer vi at forældrene sammen med barnet besøger os. På dette besøg vil vi vise jer rundt i huset og barnet vil også se hvilken garderobe hun/han skal have.

Forældre er altid meget velkomne til at besøge os sammen med barnet. De dage, vi er ikke ude af huset, vil vi tage godt imod jer og vise jer rundt i vores børnehus.

Kontakt os eventuelt forud for besøget, så vi er sikker på at vi ikke er ude af huset.

BARNETS FØRSTE TID

I Børnehuset Skovgården tager vi, personalet såvel som børn, godt imod det nystartede barn. Forældre kan tilrettelægge opstarten, som de finder det bedst.

Barnet får tildelt en fast garderobeplads, som er til barnets rådighed ugen igennem. Fredag skal garderoben tømmes ad hensyn til rengøringen.

I børnehaven vil barnet blive en del af Lillegruppen, som er en mindre gruppe for de yngste børn. I Lillegruppen går vi altid en tur forbi barnets hjem, så vi i gruppen har set, hvor barnet bor.

Når barnet starter i Børnehuset Skovgården udfyldes et stamkort med kontaktoplysninger på forældre og eventuelt oplysninger om medicin til og/eller allergier hos barnet.

NÅR SKOLETIDEN NÆRMER SIG

I tiden op til barnet skal i skole arbejder vi med skolestarten. Vi besøger fritidshjemmet og skolen jævnligt, så børnene lærer omgivelserne og pædagogerne at kende. Vi har et tæt samarbejde med førskolens pædagoger, så vi sikrer en god overlevering. Så vidt muligt besøger lederen børnene fra børnehuset, når de er startet i førskolen, så de oplever at blive fulgt på vej.

SYGDOM, FORSIKRING, BILLEDER OG TRANSPORT

Af hensyn til barnet selv og de øvrige børn i børnehuset modtager vi ikke syge børn. Det drejer sig blandt andet om børn med feber, børnesår og andet lignende. Vi modtager gerne børnene igen, når de er i behandling og/eller er raske nok til at indgå i dagens aktiviteter og rutiner.

Ved sygdom eller anden grund vil vi gerne kontaktes om morgenen, så vi ved besked om, at barnet ikke kommer.

Som det er tilfældet i kommunale institutioner, er barnet ikke forsikret fra børnehushets side. Hvis barnet laver en skade, der er erstatningspligtig, skal I selv sørge for, at barnet er forsikret.

I Børnehuset Skovgården tager vi ofte billeder af børnene, så vi og børnene kan vise forældrene, hvad børnene laver i løbet af dagen og hvilke aktiviteter, de deltager i. Udvalgte billeder bruges med forældrenes godkendelse til vores hjemmeside, facebook og materiale om Børnehuset Skovgården. Skal billederne bruges i en reklamer, spørges forældrene endnu en gang.

Hvis forældre ikke ønsker, at deres barn fremgår af billeder, som gøres offentligt tilgængelige, skal det fremgå af barnets stamkort.

I Børnehuset Skovgården benytter vi ind i mellem offentlige busser i forbindelse med arrangementer. Når vi skal på koloni, lejer vi en stor bus, hvor børnene er fastspændt efter gældende regler.

SAMARBEJDET MED FORÆLDRENE

I Børnehuset Skovgården arbejder personalet tæt sammen med forældregruppen, fordi vi tror på, et tæt forældresamarbejde har betydning for børnenes trivsel.

Vi inviterer forældrene til en samtale kort tid efter barnet er startet op i børnehaven, så vi sammen kan få en snak om barnets trivsel. Vi inviterer til en samtale igen, mens barnet går i børnehaven og igen, inden barnet skal starte i førskole. Vi og forældrene kan løbende tage initiativ til en samtale, hvis der skulle opstå et behov.

I Børnehuset Skovgården har vi flere steder opsat store tavler, hvor de ansvarlige voksne står for at orientere om aktiviteter i grupperne med tekst og billeder. Herudover bruges tavlerne til generel orientering fra lederen og bestyrelsen og børnene kan hænge fødselsdags-invitationer op.

FORVENTNINGER TIL FORÆLDRENE

ORDEN PÅ GARDEROBEN

Det er forældrenes ansvar, at garderoben indeholder det som barnet skal bruge for at deltage i hverdagens aktiviteter samt at hænge det klar. Det er også forældrene der sørger for at rydde op i garderoben dagligt, så der ikke ligger noget på gulvet.

Vi har brug for at kunne finde følgende i børnenes garderobe:

- Indesko
- Overtøj og sko/støvler der passer til det aktuelle vejr
- Skiftetøj – mindst ét helt sæt fra inderst til yderst.

Det er en meget stor hjælp for personalet hvis, der er navn på barnets ting/tøj.

Derudover skal I medbringe

- Madpakke til frokost
- Eftermiddagsmad (frugt, brød og smør) ca. én gang om måneden
- Bleer, sut og sovedyr, hvis barnet stadig bruger det

- Dynebetræk til en voksendyne, hvis barnet skal sove middagslur
- Solcreme, hvis barnet ikke kan tåle den vi har indkøbt til fælles brug

ENGAGEMENT

Vi forventer, at I som forældre bakker op om vores aktiviteter så vidt som det er muligt.

Forældre inviteres til en gruppeaften en gang om året, hvor barnet og dets gruppe kan vise noget frem eller lave et lille skuespil. Der vil være fællesspisning for forældrene i den forbindelse.

Vi inviterer til arbejdsdage i børnehuset en til to gange i løbet af året, hvor vi sammen ordner forskellige praktiske ting inden for og uden for. I Børnehuset Skovgården afrunder vi arbejdsdagene med fællesspisning.

Forældre har mulighed for at få indflydelse på de overordnede linier i Børnehuset Skovgården ved kontakt til eller valg til bestyrelsen.

Vores pædagogiske læreplaner

I Børnehuset Skovgården arbejder vi efter pædagogiske læreplaner. I de pædagogiske læreplaner beskriver vi, hvad vi ser som værdifuldt. Vi beskriver, hvad vi helt konkret gør i mødet med forældre og børn. Og vi beskriver, hvordan vi kan se, at vi lykkes med vores arbejde med at give børn og forældre en god tid i Børnehuset Skovgården.

Vi dokumenterer bl.a. vores arbejde med de pædagogiske læreplaner ved at

- lave opslag på opslagstavlen
- lave udstillinger der både præsenterer børnenes kreationer og de pædagogiske tanker bag
- tage billeder
- børnene optræder for deres forældre

Vi evaluerer løbende arbejdet med de pædagogiske læreplaner, bl.a. ved at

- iagttage børnene
- diskutere det daglige arbejde på personale møder
- sprogtæste alle børn
- samtale med forældrene

Sprog

Værdier:

Det er værdifuldt

- At styrke det enkelte barns sproglige kompetence gennem oplevelser, leg, fordybelse og refleksion således at det bliver bedre til at opfatte og anvende sproget.
- At give barnet mulighed for at udtrykke sig sprogligt omkring hverdagens oplevelser og i legen, således at barnet bliver bedre til at opfatte og anvende sproget.
- At give barnet mulighed for at lege og eksperimentere med sproget, således at barnet udvikler sine sproglige evner og sproglige bevidsthed.

Intentioner:

Derfor vil vi

- Støtte barnet i at tilpasse sig strategier i forbindelse med at skabe kontakt og forståelse.
- Lære barnet at indgå i samtaler med voksne eller andre børn, hvor der både tales og lyttes, stilles spørgsmål og gives svar, eller hvor der i fællesskab planlægges fælles handlinger.
- Bestræbe os på at være voksne der forstår og anerkender barnet, så de kan formidle egen forståelse, meninger, tvivl, følelser og tanker.
- Give barnet mulighed for at eksperimentere med forskellige udtryksformer.
- Give barnet erfaring og forståelse for årsag, virkning og sammenhæng.
- Støtte barnet i ved hjælp af sproget at få viden om dets omverden.
- Støtte barnet i at sætte ord og begreber på det der foregår i dagligdagen.
- Støtte barnet i at, anvende sproget til problemløsning.
- Gør barnet bevidst om sammenhængen mellem kropssprog, mimik og det talte sprog.
- Støtte barnet i at, udvikle dels deres ordforråd og begreber, dels deres interesse for det skrevne sprog.
- Voksne støtte dem i at, udvikle et varieret sprog.

Handling:

Hvad gør vi

- Daglige aktiviteter med bla. Højtlesning, sang, rim og remser.
- Spiser i samme spisegrupper hver dag hvor dialogen prioriteres.
- Dokumenterer oplevelser og hverdagen gennem fotos, information på tavle og dialog, for at fastholde, bearbejde og sprogliggøre erfaringer.
- Inddrager børnene i praktiske gøremål i hverdagen såsom borddækning, oprydning, m.m.
- Understøtter og strukturerer sproget ved at sætte ord på handlinger i eksempelvis garderoben når barnet skal have tøj på.
- Træner børnene i at forstå en besked (enkelvis eller kollektiv)
- Gør opmærksom på normal stemmeføring.
- Lærer børnene ikke at tale i munden på hinanden
- Bruger sprogstimulerende materialer f.eks. spil som kobler begreber til billeder, memoryspil og billedlotteri m.m.
- Anerkender og støtter barnet i forsøg på legeskrivning.
- Hjælper og støtter barnet til at bruge sproget til konfliktløsning.

Børnemiljøvurdering 2 – 3 år

- Iagttagelser med både billeder og video optagelser af børnene.
- Vi anvender dialoghjulet i 3 månedssamtalen med forældrene

Børnemiljøvurdering 3-6 år:

Vi har fokus på børneperspektivet, og spørger derfor børnene:

- Taler de voksne med dig hver dag?
- Taler de andre børn med dig hver dag?
- Taler alle pænt til dig?
- Fortæller du det til en voksen, hvis du er ked af det?
- Laver de voksne noget sjovt sammen med børnene?
- Får du tit læst en historie?
- Synger du eller leger I med rim og remser i børnehaven?
- Lærer du noget nyt i børnehaven?

Sociale kompetencer

Læringsmål:

Vi arbejder for

- At støtte børnene i at knytte og udvikle venskaber.
- At sikre at børnene anerkendes og respekteres som de personer de er, og at de oplever at høre til.
- At børnene oplever tryghed og tillid i deres relationer til både voksne og andre børn i børnehaven.
- At børnene inddrages og opmuntres til at være aktive deltagere i fællesskabet.
- At børnene lærer at samarbejde med andre og deltage i de demokratiske beslutningsprocesser.

Tegn på læring:

- Tager kontakt og viser interesse for andre børn og voksne i fællesskabet på en positiv måde.
- Kommer over konflikter og uvenskab på en konstruktiv måde, evt. med hjælp fra de voksne.
- At børnene er aktive deltagere i fællesskabet, og ingen føler sig udenfor.
- At børnene bliver inddraget i samarbejde og beslutningsprocesser.
- At børnene giver udtryk for at de har nogle venner.

Metoder:

- Vi er opmærksomme på at det enkelte barn føler sig set og anerkendt allerede ved modtagelsen. En god start på dagen er vigtig.
- Støtter børnene i at omgås hinanden på en positiv måde. Vi er bevidste om at omgangstonen er positiv børn og voksne imellem, gerne præget af varme og humor.
- Styrke børnene følelsesmæssigt, respektere og rose dem, give nærvær og samvær.
- Vi hjælper børnene med at sætte ord på og komme konstruktivt videre når der opstår konflikter.
- Vi støtter børnene i legen, og hjælper dem med at få afsluttet legen på en god måde.
- Vi støtter børnene i at knytte og etablere venskaber.

Aktiviteter:

- Fredags samling, hvorder gives fælles informationer, børnene fortæller om oplevelser mm.
- Måltider. Vi spiser i faste aldersblandede spisegrupper. Børnene lærer at tage hensyn til hinanden, vente på tur, alle bliver hørt.
- Aldersblandede grupper: De store hjælper de små, de små lærer af de store.
- Aldersopdelte grupper: Der laves aktiviteter målrettet alderen.
- Cirkus: Et fællesprojekt hvor man skal acceptere og respektere hinandens rolle. Man skal føle og have ansvar for projektet.

Hvem gør hvad:

- De voksne hjælper børnene på tværs af huset.

Evaluering:

Kan vi se på børnene

- Tager kontakt og viser interesse for andre børn og voksne i fællesskabet på en positiv måde?
- Kommer over konflikter og uvenskab på en konstruktiv måde, evt. med hjælp fra de voksne?
- At børnene er aktive deltagere i fællesskabet, og ingen føler sig udenfor?
- At børnene bliver inddraget i samarbejde og beslutningsprocesser?
- At børnene giver udtryk for at de har nogle venner?

Dokumentation:

- Gennem foto på hjemmesiden, i barnets mappe og ophæng i børnehaven.
- Teaterpremiere for børnehavens øvrige børn, personale, søskende og forældre.
- Iagttagelse af barnets sociale kompetencer i fællesskabet. Videregives i forbindelse med forældresamtaler og den daglige kontakt, hvor det både drøftes i personalegruppen og til samtalen.

Børnemiljøvurdering 2 - 3 år

- Iagttagelser med både billeder og video optagelser af børnene
- De kan med I-pad tage billede af deres venner.
- Forældrene inddrages når vi udarbejder dialoghjulet, som forberedelse til forældresamtaler.

Børnemiljøvurdering 3-6 år:

Vi har fokus på børneperspektivet, og spørger derfor børnene:

- Får du mulighed for at være med i en leg?
- Har du en god ven?
- Er du en god ven?
- Bliver du trøstet, når du er ked af det?
- Trøster du nogen gange en ven?
- Leger du med andre børn?
- Hjælper de voksne dig?
- Er du glad for at komme i børnehave?

Alsidiq personlige udvikling

Læringsmål:

Vi arbejder for at

- Skabe rammer der fremmer barnets udvikling, trivsel og selvstændighed.
- Skabe et miljø, hvor der er plads til alle, og hvor det enkelte barn bliver mødt med individuelle hensyn.
- Møde barnet med en anerkendende tilgang.
- Det enkelte barn får mulighed for at udfolde sig og afprøve dets potentiale.
- Skabe mulighed for at barnet oplever sig som værdifuld deltager i og er medskaber af et socialt og kulturelt fællesskab.

Tegn på læring:

- At vi ser barnet i trivsel, udvikler sig i positiv retning og efterhånden opnår større selvstændighed.
- At der er en positiv atmosfære med plads til børnenes forskelligheder.
- At det enkelte barn oplever sig som et afholdt og værdsat individ, der er beskyttet af et fællesskab.
- At barnet bliver set som det er, bliver taget alvorligt som menneske, bliver mødt som værende ligeværdig, og oplever at man er okay blot som man er.
- At vi ser at barnet udfolder og afprøver sig selv i forhold til de muligheder der er.
- At barnet er med i det sociale fællesskab med andre børn og voksne.

Metoder:

- Vi er opmærksomme på at det enkelte barn føler sig set og hørt, og anerkendes som den det er.
- Vi er opmærksomme på at modtagelsen og dermed en god start på dagen er vigtig. Både for barnet og forældrene.
- At give barnet mulighed for at dele erfaringer både med voksne og andre børn.
- At give barnet mulighed for at forfølge små ideer, skabe egne projekter.
- At tage udgangspunkt i barnet der hvor det er.
- Barnet skal møde synlige voksne der tør sætte grænser.
- Barnet skal møde nærværende og engagerede voksne.
- Barnet møder voksne rollemodeller.
- Barnet skal have mulighed for at bruge legen som redskab til at forstå og bearbejde oplevelser i hverdagen.
- Barnet skal have mulighed for fordybelse.
- At barnet oplever tryghed, får lyst til at udfordre sig selv og opleve omverden.

Aktiviteter:

- Vi er opmærksomme på det enkelte barn når det møder ind om morgenen, så det føler sig set, hørt og velkommen
- Vi veksler mellem at lave aktiviteter i aldersopdelte grupper, som tager udgangspunkt i barnets alder og udvikling. Samt i aldersblandede grupper hvor barnet kan spejle sig i andre, små lærer af store, store hjælper små m.m.
- Måltider. Vi spiser i faste aldersblandede spisegrupper. Barnet lærer at tage hensyn til andre, vente på tur, og blive hørt. Den faste spisegruppe gør at man kender det enkelte barn og kan være opmærksom på dets behov og samtidig give udfordringer.
- Fredags samling: Et forpligtende fællesskab med hygge, læsning, sang, rim og remser og hvor der bliver lyttet til hinanden.
- Der laves aktiviteter for førskolegruppen hvor der lægges vægt på at lære omsorg for hinanden, eks. hjælpe, trøste, hente hjælp, give plaster på.

- Cirkus forestilling for alle: Der prioriteres personlig udvikling, accept, respekt, og ansvarlighed for projektet.

Hvem gør hvad:

- De voksne er ansvarlige for barnets personlige udvikling. Hele personalegruppen arbejder ud fra en anerkendende tilgang.

Evaluering:

- Barnets personlige udvikling bliver drøftet jævnligt på stue- og p-møde. Vi tilbyder forældresamtaler ca. 3 måneder efter barnets start hvor vi kommer omkring barnets trivsel og udvikling. Der bliver ligeledes holdt forældresamtaler møntet på barnets skolestart.

Dokumentation:

- Foto på hjemmesiden,
- Forældresamtaler.
- Børn i trivsel.
- Daglig kontakt.

Børnemiljøvurdering 2 – 3 år

- Iagttagelser med både billeder og video optagelser af børnene.
- De kan med I-pad tage billede af deres venner.
- Forældrene inddrages når vi udarbejder dialoghjulet, som forberedelse til forældresamtaler.

Børnemiljøvurdering 3 – 6 år:

Vi har fokus på børneperspektivet, og spørger derfor børnene:

- Har du venner i børnehaven?
- Er du glad når du er i børnehaven?
- Hjælper de voksne dig, når du har brug for hjælp?
- Henter du de voksne når du har brug for hjælp?
- Hvad kan du godt lide at lege med i børnehaven?
- Hvor vil du gerne lege henne i børnehaven?

Naturen og naturfænomener

Vi har en stor legeplads med kuperet terræn bestående af græsområder, krat, skov, buske, klatretræer, bærbuske, frugttræer, urtebed, højbede, beplantning som appellerer til sanseoplevelser (tiltrækker fugle og insekter), bålplads, gynger, rutcheban, legehuse, flise område til cykler og boldspil, sandkasse, regnvandstønde, kompostbeholder.

Læringsmiljø i nærmiljøet: sø, skov, åe, anlæg m.m

Mål

Børn skal have mulighed for:

- At færdes i naturen på forskellige årstider
- At bruge krop og sanser
- At færdes i naturen uanset vind og vejr.
- At få forståelse for naturen
- At lære at respektere naturen
- At blive inspireret til at undres og stille spørgsmål
- At få svar på det de oplever og undres over
- At møde engagerede voksne, der viser glæde, interesse og ansvarlighed for naturen.

Kvalitetskriterier

Det er vellykket når:

- Børn viser nysgerrighed, interesse og ansvar for naturen.
- Børn og voksne i fællesskab viser glæde og respekt for naturen
- Voksne giver inspiration til leg, fantasi og kreativitet
- Voksne giver mulighed for fordybelse
- Voksne giver indblik i naturen og årstidernes skiften

Handleplan på legepladsen:

- Bålaktiviteter
- Indsamling af kvas og pinde til bål
- Leg med vand, mudder, sand, jord
- Børn og voksne bruger opslagsbøger til at erhverve viden om insekter, fugle, svampe, blomster m.m
- Save brænde
- Klatre i træer
- Bygge huler
- Løber, hopper, triller, gynger
- Balancerer på balancebom og træstammer
- Engagerede voksne laver praktisk arbejde (fejer, luger, beplanter, sår, beskærer buske, vander osv.)
- Plukker frugt og bær til fremstilling af mad
- Spiller bold
- Cykler og kører mooncar.
- Årets gang på legepladsen (snemænd, kælkning osv)
- Affaldssortering (grøntaffald til komposten)

Handleplan i nærmiljøet:

- Gåture til anlægget for at se og fodre ænder
- Gåture til åen og evt fiske efter små vandinsekter og fisk.
- Plukker brombær og hindbær i skoven.

- Snakke om det det vi ser i naturen i forhold til årstiderne

Dokumentation

Vi dokumenterer Natur og naturfænomener på tavle og forældre gruppe på facebook tavle nær og på slide show på tv.

Det kan være med ting vi finder i naturen, som har vakt undren eller givet anledning til en god snak.

Det kan også være noget børnene har lavet fordi de er blevet inspireret på legepladsen eller en af vore ture.

- Vi dokumenter på tavlerne (white boards), hvor vi fortæller om de ture vi har ud af huset.
- Dokumentation af Natur og naturfænomener sker også i form af fotos.
- Evaluering
- Planlagte og spontane ture ud huset, evalueres på P-møde.

Børnemiljøvurdering 2 - 3 årige

- Vi anvender billeder og sange for at genfortælle og bearbejde oplevelserne.
- Vi spørger forældrene hvilken reaktion de oplever derhjemme, når børnene bliver tilbudt nye aktiviteter i naturen.

Børnemiljøvurdering 3 -6 årige

I forhold til natur og naturfænomener anvender vi følgende spørgsmål:

- Hvad kan du bedst lide at lege med på legepladsen?
- Er der noget nyt du kunne ønske dig på legepladsen?
- Kan du lide at lege og kigge på ting i skoven?
- Hvad er det bedste ved at være i skoven?
- Hvilke dyr og planter kender du i naturen, og hvordan har du lært om dem?
- Er de voksne gode til at fortælle dig om hvilke regler der er når man færdes i naturen?

Kulturelle udtryksformer og værdier

Læringsmål:

Vi arbejder for at

- At børnene får mulighed for at møde og afprøve sig selv i forhold til et bredt spekter af kulturelle udtryksformer.
- At børnene har adgang til materialer, redskaber og moderne medier, som kan give oplevelser og bidrage til børns skabende kulturelle aktiviteter.
- At børn får lejlighed til at deltage i og få viden om kultur, kulturhistorie, traditioner og kunstneriske/kreative tilbud.

Tegn på læring:

Vi kan se vi arbejder med vores læringsmål når børnene

- Eksperimenterer i dagligdagen med de materialer og redskaber der er tilgængelige.
- Genfortæller, leger, synger eller fortæller historier der knytter sig til forskellige kulturelle oplevelser og traditioner. Eks jul og fastelavn.
- Deltager i og genkender aktiviteter i forhold til mad, sange, højtider, årstider m.m.

Metoder:

Vi er opmærksomme på

- At børnene møder voksne, der aktivt formidler kultur og inspirerer til udvikling af forskellige udtryksformer.
- At børnene får mulighed for at stifte bekendtskab med både eksisterende, som nye kulturelle og kunstneriske tiltag i lokalområdet.
- At der er rum, hvor den kulturelle inspiration kan udfoldes, både når det handler om pladskrævende eller støjende lege og mere rolige sysler.
- At litteratur i forskellige genrer, musik, billeder, fotos, plakater m.m., inspirerer og er til rådighed i dagligdagen.
- At der er tid som børnene selv kan disponere over.
- At materialer og redskaber til kreativ udfoldelse står i børnehøjde.

Aktiviteter:

- Vi læser eventyr, historier, rim og remser.
- Vi synger og leger sanglege.
- Vi laver værkstedsaktiviteter, tegner, klipper, klistrer, maler, m.m.
- Vi har gruppe aktiviteter, hvor vi synger, læser og leger.
- Børnene har adgang til ipad.
- Vi følger årets gang med udgangspunkt i højtiderne og de traditioner der følger med.
- Vi har en madkultur. Børnene er på skift med til borddækningen på stuerne. Vi synger madsang.
- Frokosten danner ramme for hyggeligt samvær, omkring en fælles oplevelse.
- Vi laver cirkus forestilling med børnene, hvor der øves replikker, sange, laves kulisser m.m.
- Vi benytter os af teater tilbud (Ballet skolen) og cirkusforestillinger i nærområdet.
- Vi tager til julegudstjeneste.
- Vi benytter biblioteket.
- Førskolegruppen tager på ture ud af huset som bliver efterbearbejdet hjemme i børnegaven. Det kan f.eks. være besøg på virksomheder, museum, lokale attraktioner.
- Vi fejrer børnenes fødselsdage.

Evaluering:

Kan vi se at børnene

- Deltager i og genkender traditioner i forhold til mad, sange m.m.?
- Genfortæller, leger, synger eller fortæller historier der knytter sig til forskellige traditioner og kulturer?
- Viser nysgerrighed overfor forskellige måder at gøre ting på?
- Selv tager initiativ til at bruge redskaber og materialer der står til rådighed.
- Lader sig inspirere af oplevelser og andres måder at gøre ting på.

Dokumentation:

- Fotoplancher, digital tv, med hverdags billeder.
- Udstilling af børnenes kunstværker.
- Tegninger mm

Børnemiljøvurdering 2 - 3 årige

- Vi anvender billeder og sange for at genfortælle og bearbejde oplevelserne.
- Vi spørger forældrene hvilken reaktion de oplever derhjemme, når børnene bliver tilbudt nye aktiviteter og deltager i vores traditioner.

Børnemiljøvurdering 3 - 6 årige:

Vi har fokus på børneperspektivet, og spørger derfor børnene:

- Hvad kan du bedst lide at lave i børnehave?
- Kan du selv bestemme hvor du vil lege?
- Hvis du kunne bestemme, hvad skal der så være i børnehaven?
- Kan du selv bestemme hvad du vil lege med?
- Hvad er sjovt på legepladsen?
- Hvis du kunne bestemme, hvad skal der så være på legepladsen?

Krop og bevægelse

Værdier:

Det er værdifuldt

- At barnet oplever glæde ved og bliver styrket motorisk gennem fysisk udfoldelse.
- At barnet opnår kendskab til fysisk sundhed gennem ernæring, hygiejne og bevægelse.
- At barnet udvikler forståelse for deres egen krop og støttes i at få forståelse og respekt for egen såvel som andres kropslighed.

Intentioner:

Derfor vil vi

- Skabe fysisk udfordrende rammer ude og inde.
- Give tid til og prioritere den fysiske udfoldelse i dagligdagen.
- Stimulere barnets motoriske udvikling, gennem planlagte og spontane aktiviteter.
- Inspirere og motivere barnet til glæden ved bevægelse.
- Give barnet gode hygiejniske vaner i forbindelse med dagligdagens funktioner.(vaske hænder)
- Give barnet erfaringer med forskellige former for kropslig nærhed og med at sætte grænser.

Handling:

Hvad gør vi

- Legepladsens rammer indbyder til fysisk udfoldelse med bla.; gynger, cykler, klatretræer, trampolin, hængebro, boldområde med mål, rutschebane, sjippetov, graveplads m.m.karusel
- Rammerne indenfor henvender sig især til finmotorisk udfoldelse med bla.; sytøj, sakse, farver, maling, perler, modellervoks, madlavning/bagning, puslespil, computer, dukker/dukkeøj, legoklodser, biler osv.men vi har også tumlerummet hvor forskellige bevægelses aktiviteter kan foregå
- Laver aktiviteter som tilgodeser grov og finmotorikken.
- Prioriterer at komme ud på legepladsen hver dag.
- Går ture i nærområdet.
- Spiller fodbold.
- Laver bål.
- Plukker bær og blomster.
- Laver sanglege og bevægelseslege.
- Motiverer barnet til at blive selvhjulpne i forhold til: af og påklædning, toiletbesøg, spise med kniv og gaffel og lignende.
- Inddrager barnet i madlavning, taler om hvad vi spiser og hvor det kommer fra.
- Barnet vasker hænder efter toiletbesøg, inden spisning og efter det har været ude.
- Støtter det enkelte barn i at lære at kunne sige fra hvis barnets grænser overskrides.
- Lærer barnet at respektere og forstå andres grænser, samt afkode andres kropssprog.
- Har førstehjælp hvor vi lærer om kroppen, følelser og at hjælpe hinanden.
- Er som voksne bevidste om at være gode rollemodeller i forhold til ovenstående.

Børnemiljøvurdering. 2 -3årige:

- I samarbejde med forældrene snakker vi om sunde vaner.

Børnemiljøvurdering 3 - 6 årige:

Vi har fokus på børneperspektivet, og spørger derfor børnene:

- Er der nogle steder du må hoppe og løbe i børnehaven?

- Må du tegne, klippe og klistre, hvis du gerne vil det?
- Får du hjælp til at få tørt tøj på, hvis du er blevet våd?
- Må du spise når du er sulten?
- Må du drikke når du er tørstig?
- Må du hvile når du er træt?
- Er det rart at gå på toilettet i børnehaven?